

شما هم می‌توانید با ما همراه شوید

- در مورد اهمیت و ارزش‌های مارها دیگران را آگاه کنیم.
- با توجه به نقش مارها در کنترل جمعیت جوندگان آنها را از زیستگاه اصلی‌شان جدا نکنیم.
- به مارها صدمه نزنیم و آنها را از بین نبریم و در حفاظت از آنها کوشا باشیم.
- پوشش گیاهی که سرپناه مارها و سایر جانداران است را تخریب نکنیم و بوته‌ها و درختچه‌ها را آتش نزنیم.
- در صورت مشاهده مار با اداره کل حفاظت محیط زیست استان سیستان و بلوچستان و یا دهیاری محل زندگی خود تماس بگیرید.
- اگر به فعالیت‌های آموزشی و اطلاع‌رسانی در مورد مارها علاقه‌مند هستید با کارشناسان ما با شماره ۰۹۲۱۲۲۸۶۷۹۸ در تماس باشید.
- برای شناسایی مارهای محل زندگی خود شما می‌توانید عکس آن‌ها را به گروه تلگرام «مارهای ایران» ارسال کنید تا کارشناسان ما آنها را شناسایی کنند.



آشنایی با سیه‌مار (مار شو)

کرایت سندی

Bungarus sindanus

Sind Krait

در صورت مشاهده مارها چه کنیم؟

- مارها از سودمندترین خزندگان هستند که با کنترل جوندگانی همچون موش‌های خانگی به سلامت محیط زیست ما کمک می‌کنند. همچنین این موجودات علیرغم اینکه فاقد دست و پا هستند اما سازگاری‌های فراوانی برای جابه‌جایی و شکار در محیط‌های مختلف دارند.
- در صورت مشاهده مار در فضای مسکونی و یا محیطی که ممکن است به کسی آسیب وارد شود چند فعالیت را به ترتیب انجام دهید:
- خونسرد باشید و ابتدا کودکان را از محیط پرخطر دور نگه دارید.
- یک فرد بزرگسال مراقب باشد مار دقیقاً کجا مخفی شده است.
- با قرار دادن یک تکه پارچه بر روی سر مار، قدرت بینایی مار کاسته شده و مار احساس خواهد کرد که مخفی شده است و در جای خود آرام خواهد گرفت.
- دهیار و یا افراد آموزش‌دیده که تجربه کافی در محار کردن مار دارند را از حضور مار باخبر سازید.
- افراد آموزش‌دیده و باتجربه به کمک ابزارهای استاندارد و فاصله مناسب، با احتیاط، اقدام به صید و جابه‌جایی مار نمایند.
- مار را در محیط خارج از روستا یا محدوده‌ای که برای کسی خطر نداشته باشد (ترجیحاً زیر یک بوته) رها نمایید.
- توصیه می‌شود هرگز به مارها آسیب نزنید چون ممکن است مار در حالت تهاجمی قرار گیرد و به افراد حمله کند.



کارشناسان: بارید صفایی مهر، هانیه غفاری، محمدرضا محمدی
طراح گرافیک: پویا دارابی، تابستان ۱۴۰۲ عکس‌ها از: بارید صفایی مهر
منبع: م. رجبی‌زاده. ۱۳۹۷. مارهای ایران. انتشارات ایران‌شناسی

این بروشور، با کمک‌های مردمی، توسط انجمن «نذر طبیعت وطن ما» چاپ شده است.

پیشگیری از مواجهه با مارها

با توجه به سابقه تاریخی همزیستی مردمان بلوچستان با سیه‌مار و افسانه‌های مرتبط با آن، که از گذشته تا به امروز سینه‌به‌سینه نقل شده است مردم محلی از خطرات این مار آگاه هستند، اما:

- به دلیل اینکه سیه‌مار اغلب بر روی زمین حرکت می‌کند و توانایی کمی در بالارفتن از سطوح دارد متخصصان در کشورهایی همچون هندوستان توصیه کرده‌اند که افراد از خوابیدن روی زمین پرهیز کنند و از تخت‌های فلزی برای استراحت استفاده نمایند.
- برای حفاظت از نوزادان بهتر است از پشه‌بند و نتهایی که از سطح زمین فاصله دارند استفاده شود.
- پیشنهاد می‌شود برای ایجاد فاصله با مارها از پشه‌بندهایی با قسمت زیرین پیوسته (یک‌تکه) برای خواب استفاده شود.



- از باز گذاشتن درب خانه‌ها به‌ویژه در روزهای گرم سال پرهیز شود تا مارها نتوانند وارد فضای مسکونی شوند.
- توصیه می‌شود تنها درب و پنجره‌هایی که دارای توری هستند برای عبور و مرور و تهویه هوا استفاده شوند.
- تجربه نشان داده است در خانه‌هایی که دارای چند پله در قسمت ورودی هستند احتمال حضور مار کاهش پیدا می‌کند.
- قبل از پوشیدن کفش‌ها از اینکه موجودات زنده مانند عقرب و مار در آنها نیستند اطمینان حاصل کنید.
- ابزارهای الکترونیکی که صدایی با فرکانس پایین ایجاد می‌کنند در دور کردن جوندگان مؤثر هستند، بنابراین استفاده از این ابزارها می‌تواند احتمال حضور مارهایی که به دنبال طعمه هستند را در فضاهای انسان‌ساخت کاهش دهد.

آیا می‌دانید؟



پراکنش جهانی کرایت‌ها:

هندوستان، سریلانکا، مالزی، سنگاپور، فیلیپین، افغانستان، پاکستان و ایران

پراکنش کرایت سندی در ایران:

تاکنون از استان سیستان و بلوچستان، جنوب استان کرمان و شرق استان هرمزگان گزارش شده است.

زمان فعالیت: این مار اغلب شب‌فعال است و همزمان با غروب

خورشید از مخفیگاه خود خارج می‌شود و به شکار می‌پردازد.

رژیم غذایی: خزندگان، دوزیستان و جوندگان کوچک جثه.

مشخصات ظاهری: دارای دندان زهر ثابت، غالباً بزرگ جثه و

طول افراد بالغ از ۱ تا ۲ متر، مردمک چشم گرد، پولک‌های روی سر درشت.

از نظر خصوصیات ژنتیکی این مارها به مارهای دریایی

جنس *Laticauda* قرابت دارند.

نوع زهر: کرایت‌ها دارای زهری با ترکیبات خون‌گرا و عصب‌گرا

هستند که به آن Bungarotoxin گفته می‌شود. این زهر به دلیل تخریب

بافت ماهیچه‌ای، خونریزی زیرجلدی و اختلال در سیستم عصبی از

خطرناک‌ترین دسته‌زهرهای موجود در طبیعت ایران محسوب می‌شود

که در اثر عدم رسیدگی پزشکی منجر به مرگ مصدوم خواهد شد.



با کرایت سندی آشنا شویم

Elapidae

خانواده: کبراها

Bungarus sindanus (Klemmer, 1963)

نام علمی:

Bungarus sindanus persicus (Abtin et al., 2014)

زیرگونه:

Sind Krait

نام انگلیسی:

نام فارسی: کرایت سندی زیرگونه پارسی

نام‌های محلی: سیه‌مار، مار شو، تک‌زد